

Către:

Domnul Cătălin Predoiu
Prim-ministru al Guvernului României

Subiect: Solicitări privind flexibilizarea condițiilor de finanțare în Programele Regionale și Tranziție Justă

Stimate Domnule Prim-ministru,

În calitate de asociație profesională care reprezintă în România interesele firmelor de consultanță în management, de membru în cadrul UPLR, FEACO și ICMCI și de membru în Comitetele de Monitorizare din cadrul Programelor Regionale 2021-2027, vă adresăm prezenta solicitare pentru un număr semnificativ de beneficiari ai programelor cu finanțare europeană din România, cât și din perspectiva rolului fundamental pe care creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene îl are în prevenirea adâncirii prezentei situații economice deficitare.

În acest sens, vă aducem la cunoștință faptul că beneficiarii finanțărilor din fonduri europene din România sunt puși în dificultate ca urmare a unor lacune legislative, normative, administrative și tehnice prezente în documentațiile tehnice aferente liniilor de finanțare deschise în țară, acestea nefiind conforme cu realitatea economică din piață și nici în acord cu spiritul reglementărilor și directivelor europene în vigoare.

Pe cale de consecință, în vederea adoptării cu celeritate de măsuri corective, necesare și urgente, ale cadrului de implementare pentru Programele Regionale și Programul Tranziție Justă, vă formulăm următoarele două solicitări concrete:

- 1. Adaptarea condițiilor privind sursa de energie utilizată de echipamentele ce fac obiectul proiectelor cu finanțare europeană, în sensul individualizării cerințelor și prevederii de excepții temeinic justificate.**

Concret, în prezent, ghidurile de finanțare din cadrul programelor gestionate de ADR-uri interzic achiziția de utilaje cu motoare pe combustibili fosili, impunând exclusiv utilizarea echipamentelor electrice. Considerăm că această interdicție are la bază o interpretare greșită a Regulamentului (UE) 2021/1058, care exclude de la finanțare doar investițiile legate direct de infrastructura de combustibili fosili (precum extracția, arderea, transportul acestora), nu și utilajele mobile de lucru care utilizează combustibili convenționali.

Modalitatea de interpretare și transpunere în documentele programatice, respectiv una cu caracter strict, limitativ și neconform cu piața, afectează negativ în mod grav premisele beneficiarilor proiectelor, cât și obiectivul național de absorbție eficientă a fondurilor europene.

În sprijinirea celor înverdate, vă prezentăm, exemplificativ, următoarele argumente:

- Utilajele electrice sunt de regulă de două ori mai scumpe decât cele cu combustie internă și nu pot susține lucrările de anvergură pe șantiere izolate, din lipsă de autonomie și infrastructură de încărcare.
- În multe cazuri, echipamentele electrice sunt alimentate de generatoare diesel, ceea ce generează emisii chiar mai mari decât utilizarea directă a unui utilaj diesel modern.
- Există categorii întregi de utilaje fără echivalent electric viabil, cum ar fi:
 - autobasculante 8x4 pentru transport agregate,
 - stații de asfalt,
 - cilindri compactori grei,
 - foreze pentru piloți foraj,
 - autogredere,
 - macarale de mare tonaj.

Astfel, solicităm revizuirea urgentă a ghidurilor astfel încât acestea să individualizeze situațiile în care sunt permise achizițiile de echipamente cu sursă de energie convențională, hibridă și/sau electrică, precum și prevederea de excepții pentru ca unele linii de finanțare să se permită achiziția de utilaje cu combustie internă acolo unde:

- nu există alternativă electrică fezabilă;
- sunt justificate de specificul lucrărilor;
- pot fi operate în condiții de eficiență energetică și control al emisiilor.

2. Permitearea actualizării cursului valutar în proiectele finanțate

O altă dificultate majoră cu care se confruntă beneficiarii este imposibilitatea actualizării cursului valutar utilizat la bugetarea proiectelor. Proiectele depuse în 2023 sau început de 2024 au fost bugetate la cursuri medii BNR de circa 4,95–4,97 lei/euro. Între timp, leul a suferit o depreciere constantă, iar estimările specialiștilor indică posibilitatea ca euro să depășească în scurt timp pragul de 6 lei.

Această situație riscă să compromită sustenabilitatea financiară a proiectelor aflate în curs de contractare sau în faza de implementare, în special în domeniul construcțiilor, unde majoritatea echipamentelor și materialelor sunt achiziționate în euro. Fără actualizarea cursului valutar utilizat în buget, beneficiarii vor fi nevoiți să acopere diferențe de zeci sau sute de mii de lei din surse proprii, ceea ce ar putea duce la:

- blocarea implementării;
- retragerea proiectelor deja aprobate;
- sau eșecul livrării rezultatelor asumate.

Solicităm, așadar, introducerea unei posibilități de actualizare a cursului valutar, cel puțin o dată, în momentul semnării contractului sau la prima modificare majoră a bugetului aprobat.

Stimate Domnule Prim-ministru, ambele solicitări sunt formulate cu obiectivul de a sprijini absorbția fondurilor europene, dar și de a asigura un cadru realist, echitabil și funcțional pentru beneficiarii din mediul economic. Aplicarea mecanică a unor interdicții sau plafonări financiare rigide, fără legătură cu realitățile economice sau tehnice, riscă să blocheze proiecte esențiale și să compromită oportunități importante pentru dezvoltarea regională a României.

Vă mulțumim anticipat pentru deschiderea către dialog și intervenție și rămânem disponibili pentru a contribui la identificarea unor soluții practice, împreună cu autoritățile implicate.

Vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale clarificări sau consultări cu privire la subiectele abordate mai sus.

Cu stimă,

Petre Luigi Luican

Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională de Fonduri Europene (CPFE AMCOR)

Lucian Naum

Coordonator CPFE AMCOR

